

In memoriam dr. F. Klein. Dne 6. dubna t. r. zemřel ve Vídni znamenitý rakouský právník F. Klein ve věku 72 let (narozen tamže r. 1854). Svoji pověst ve světě právnickém získal si jako autor osnovy nového civilního řádu, jurisdikční normy a řádu exekučního, jež byly uzákoněny r. 1895—6 a platí s nepatrnými změnami dodnes. Tato nová úprava civilního řízení postavila Rakousko do popředí států v tomto směru, neboť zákonodárné dílo Kleinovo došlo ocenění nejen v domácím světě právnickém, nýbrž stejně i u právníků zahraničních. Dílo toto pro svoji kvalitu doznalo jako celek jen nepatrných změn a ani za změněných poměrů státoprávních necítí se potřeba nové kodifikace, jako je tomu v oborech jiných. Snahy unifikační na tomto poli zákonodárném stojí u nás dále na půdě elaborátu Kleinova, jež současně konanou revisí nedozná, pokud lze souditi ze zpráv o rychlém postupu těchto prací, žádých podstatných změn, takže dílo vídeňského staro-liberála, který kdysi pro české snahy nejevil žádného pochopení, stane se jedním z úhelných kamenů i právního řádu československého.

Po absolvování práv ve Vídni vstoupil F. Klein do praxe soudní a advokátské; r. 1885 se habilitoval na vídeňské universitě pro obor práva občanského. Roku 1891 byl povolán do ministerstva spravedlnosti, kde pracoval v oddělení legislativním a do r. 1893 vytvořil osnovu tří základních zákonů našeho civilního řízení. V odměnu za to stal se r. 1896 sekčním šéfem zákonodárného oddělení v tomto ministerstvu, správcem tohoto resortu v druhém kabinetě Gautschově a ministrem spravedlnosti v kabinetě Gautschově a ministrem spravedlnosti i kabinetě Beckové (1906—8). Za této své působnosti byl hlavní příčinou konfliktů české delegace na říšské radě s vládou, zejména Beckovou, v níž nacházeli se dva čeští ministři. Klein stával se v jazykové otázce přívržencem t. zv. uzavřeného území jazykového v Čechách a trpěl v tomto směru německým soudcům jejich porušování platných ustanovení. To vyvolávalo odpor s české strany, proti němuž Klein mohl se bránit jen svým charakteristickým a snad i pravdivým rčením, že »není politikem, nýbrž právníkem«, neboť nedovedl se pro převahu svého jednostranně právnícky-zjednodušovacího talentu rozehrát pro komplikace práva jazykového. Po pádu kabinetu Beckova vrátil se znovu do ministerstva justice jako sekční šéf a pracoval na nové osnově trestního zákona. Po válce a převratu byl povolán O. Bauerem do ministerstva zahraničí, kde připravoval práce pro mírové jednání v Saint-Germainu a zasazoval se zejména o spojení Německa s Rakouskem.

Po nezdaru svých snah odstoupil a věnoval se výlučně vědecké práci, již zahájil svoji vlastní kariéru habilitací r. 1885. Roku 1895 byl jmenován profesorem práva římského a civilního řádu soudního na vídeňské universitě. Do této první doby spadají také jeho větší práce vědecké, z nichž zejména uvádíme: »Die schuldhafte Partei-handlung« (1885), »Sachbesitz und Ersitzung« (1891), »Pro futuro. Betrachtungen über Probleme der Civilprocessreform in Oesterreich« (1891). V. V.

O naší obchodní politice. 26. dubna t. r. měl v Národohospodářské společnosti přednášku inž. Tumlíř, v níž se zabýval zejména otázkami obchodně-politickými a snažil se zvláště prokázat na základě národohospodářských důvodů nutnost celní ochrany zemědělské výroby. Ježto právě dnes jsou tyto věci velmi aktuální, chci přičiniti k tomu několik poznámek.

Inž. Tumlíř tvrdil v podstatě asi tolik: naše obchodní politika protežuje vývozní průmysl cestou dumpingu, t. j. tak, že uvaluje vysoká cla na dovoz tovarů, aby zdejší průmysl mohl draho prodávati doma a pomocí zisků zde docílených vyvážeti levně do ciziny a tak svůj export stupňovati, naproti tomu na zemědělské plodiny nejsou žádná cla stanovena, aby byl umožněn levný jejich dovoz a dělnictvo exportního průmyslu se spokojilo nízkými mzdami. Referent perhoreskuje